

Ε' ΠΡΟΣΥΝΟΔΙΚΗ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ

Σαμπεζύ-Γενεύη, 10-17 Οκτωβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, οὔσα ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἐν τῇ βαθείᾳ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοσυνειδησίᾳ αὐτῆς πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι κατέχει κυρίαν θέσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς προωθήσεως τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου.
2. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεμελιοῖ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ γεγονότος τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπὶ τῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι καὶ τοῖς μυστηρίοις. Ἡ ἐνότης αὕτη ἐκφράζεται διὰ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ τῆς πατερικῆς παραδόσεως καὶ βιοῦται μέχρι σήμερον ἐν αὐτῇ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει τὴν ἀποστολήν καὶ ὑποχρέωσιν ἵνα μεταδίδῃ καὶ κηρύττῃ πᾶσαν τὴν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ καὶ τῇ Ἱερᾷ Παραδόσει ἀλήθειαν, ἥτις καὶ προσδίδει τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν καθολικὸν αὐτῆς χαρακτήρα.
3. Ἡ εὐθύνη τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐνότητα, ὡς καὶ ἡ οἰκουμενικὴ αὐτῆς ἀποστολὴ ἐξεφράσθησαν ὑπὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Αὗται ἰδιαίτερος προέβαλον τὸν μεταξὺ τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας ὑφιστάμενον ἄρρηκτον δεσμόν.
4. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀδιαλείπτως προσευχομένη «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», ἐκαλλιέργει πάντοτε διάλογον μετὰ τῶν ἐξ αὐτῆς διεστῶτων, τῶν ἐγγύς καὶ τῶν μακρὰν, ἐπρωτοστάτησε μάλιστα εἰς τὴν σύγχρονον ἀναζήτησιν ὁδῶν καὶ τρόπων τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, μετέσχε τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ περαιτέρω ἐξέλιξιν αὐτῆς. Ἄλλωστε, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία χάρις εἰς τὸ διακρίνον αὐτὴν οἰκουμενικὸν καὶ φιλάνθρωπον πνεῦμα, θεοκελεύστως αἰτούμενον «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τιμ.2, 4), ἀείποτε ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος. Διό, ἡ Ὁρθόδοξος συμμετοχὴ εἰς τὴν κίνησιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν οὐδόλως τυγχάνει ξένη πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀποτελεῖ συνεπῆ ἔκφρασιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ παραδόσεως, ἐντὸς νέων ἱστορικῶν συνθηκῶν.
5. Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῆς εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν ἐρείδονται ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ταύτης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ αὐτῆς πνεύματος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἀναζητήσεως, βάσει τῆς πίστεως καὶ τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῆς ἀπολεσθείσης ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν.
6. Κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταραχθῇ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν ἱστορικὴν ὑπαρξιν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν μὴ εὐρισκομένων ἐν κοινωνίᾳ μετ' αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πιστεύει ὅτι αἱ πρὸς ταύτας σχέσεις αὐτῆς πρέπει νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτῶν ὅσον ἔνεστι ταχυτέρας καὶ ἀντικειμενικωτέρας ἀποσαφηνίσεως τοῦ ὅλου ἐκκλησιολογικοῦ θέματος καὶ ἰδιαίτερος τῆς γενικωτέρας παρ' αὐταῖς διδασκαλίας περὶ μυστηρίων, χάριτος, ἱερωσύνης καὶ ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Οὕτω, ἦτο εὔνους καὶ θετικῶς διατεθειμένη τόσον διὰ θεολογικούς, ὅσον καὶ διὰ ποιμαντικούς λόγους, πρὸς θεολογικὸν διάλογον μετὰ διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν καὶ πρὸς τὴν συμμετοχὴν γενικώτερον εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν τῶν νεωτέρων χρόνων, ἐν τῇ πεποιθῆσει ὅτι διὰ τοῦ διαλόγου δίδει δυναμικὴν μαρτυρίαν τοῦ πληρώματος τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθείας καὶ τῶν πνευματικῶν αὐτῆς θησαυρῶν πρὸς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλείανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγοῦσης πρὸς τὴν ἐνότητα.

7. Ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα, ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους Ἀγιώταται Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι συμμετέχουν σήμερον ἐνεργῶς εἰς ἐπισήμους θεολογικούς διαλόγους, ἡ δὲ πλειονότης ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς διαφόρους ἐθνικούς, περιφερειακούς καὶ διεθνεῖς διαχριστιανικούς ὀργανισμούς, παρὰ τὴν προκύψασαν βαθεῖαν κρίσιν εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Ἡ πολυσχιδῆς αὕτη δραστηριότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πηγάζει ἐκ τοῦ αἰσθήματος ὑπευθυνότητος καὶ ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἄμοιβαία κατανόησις, ἡ συνεργασία καὶ αἱ κοιναὶ προσπάθειαι πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος τυγχάνουν οὐσιώδεις, «ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δώμεν τῷ Εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ» (Α΄ Κορ. 9, 12).
8. Βεβαίως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, διαλεγομένη μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, δὲν παραγνωρίζει τὰς δυσκολίας τοῦ τοιοῦτου ἐγγχειρήματος, κατανοεῖ ὅμως ταύτας ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς τὴν κοινὴν κατανόησιν τῆς παραδόσεως τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπερ «ὄλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας» (στιχηρὸν ἐσπερινοῦ πεντηκοστῆς), θά «ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα» (εὐχὴ χειροτονίας). Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον δὲν στηρίζεται μόνον εἰς τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις τῶν διεξαγόντων τοὺς διαλόγους, ἀλλ’ ἀπεκδέχεται πρωτίστως τὴν ἐπιστασίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, εὐχρηθέντος «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» (Ἰω. 17, 21).
9. Οἱ σύγχρονοι διμερεῖς θεολογικοὶ διάλογοι, κηρυχθέντες ὑπὸ Πανορθόδοξων Διασκεψέων, ἐκφράζουν τὴν ὁμόθυμον ἀπόφασιν πασῶν τῶν κατὰ τόπους ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν χρέος νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς καὶ συνεχῶς εἰς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ παρακω-λύηται ἡ ὁμόφωνος μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Ἐν ἡ περιπτώσει τοπικὴ τις Ἐκκλησία ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ μὴ ὀρίσῃ ἐκπροσώπους αὐτῆς εἰς τινα διάλογον ἢ συνέλευσιν διαλόγου, ἐὰν ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶναι πανορθόδοξος, ὁ διάλογος συνεχίζεται. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαλόγου ἢ τῆς συνελεύσεως ἀντιστοιχῶς, ἡ ἀπουσία τοπικῆς Ἐκκλησίας τινὸς δέον ὅπως συζητηθῇ ὁπωσδήποτε ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐπιτροπῆς τοῦ διαλόγου πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.
10. Τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀνακύπτουν κατὰ τὰς θεολογικὰς συζητήσεις τῶν Μεικτῶν Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν συνιστοῦν πάντοτε ἐπαρκῆ αἰτιολόγησιν μονομεροῦς ἀνακλήσεως τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς ἢ καὶ ὀριστικῆς διακοπῆς τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς ὑπὸ τινος κατὰ τόπον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἀποχώρησις ἐκ τοῦ διαλόγου Ἐκκλησίας τινὸς δέον ὅπως κατὰ κανόνα ἀποφεύγηται, καταβαλλομένων τῶν δεουσῶν διορθοδόξων προσπαθειῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς ὁλοκληρίας τῆς ἐν τῷ διαλόγῳ τούτῳ ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐὰν τοπικὴ τις Ἐκκλησία ἢ καὶ ἄλλαι τινὲς Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἀρνῶνται νὰ συμμετάσχουν εἰς τὰς συνελεύσεις τῆς Μεικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς ὠρισμένου διαλόγου, ἐπικαλοῦμεναι σοβαροὺς ἐκκλησιολογικούς, κανονικούς, ποιμαντικούς ἢ ἠθικῆς φύσεως λόγους, ἢ Ἐκκλησία ἢ αἱ Ἐκκλησίαι αὗται κοινοποιοῦν ἐγγράφως τὴν ἄρνησιν αὐτῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ εἰς πάσας τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας κατὰ τὰ πανορθόδοξως ἰσχύοντα. Κατὰ τὴν πανορθόδοξον διαβούλευσιν ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀναζητεῖ τὴν ὁμόφωνον συναίνεσιν τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὰ ἐφεξῆς δέοντα γενέσθαι, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἐπαναξιολογήσεως τῆς πορείας τοῦ συγκεκριμένου θεολογικοῦ διαλόγου, ἐφ’ ὅσον τοῦτο κριθῆ ὁμοφώνως ἀναγκαῖον.
11. Ἡ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν θεολογικῶν διαλόγων ἀκολουθουμένη μεθοδολογία ἀποσκοπεῖ εἰς τε τὴν λύσιν τῶν παραδεδομένων θεολογικῶν διαφορῶν ἢ τῶν τυχόν νέων διαφοροποιήσεων καὶ εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν κοινῶν στοιχείων τῆς χριστιανικῆς πίστεως, προϋποθέτει δὲ τὴν σχετικὴν πληροφόρησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐξελίξεων τῶν διαλόγων. Ἐν περιπτώσει ἀδυναμίας ὑπερβάσεως συγκεκριμένης τινὸς θεολογικῆς διαφορᾶς ὁ θεολογικὸς διάλογος δύναται νὰ συνεχίζηται, καταγραφομένης τῆς διαπιστωθείσης ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου θέματος θεολογικῆς διαφωνίας καὶ ἀνακοινουμένης τῆς διαφωνίας ταύτης πρὸς πάσας τὰς κατὰ τόπους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας διὰ τὰ ἐφεξῆς δέοντα γενέσθαι.
12. Εἶναι εὐνόητον ὅτι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν θεολογικῶν διαλόγων κοινὸς πάντων σκοπὸς εἶναι ἡ τελικὴ ἀποκατάστασις τῆς ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ ἐνότητος. Ὅπωσδήποτε ὅμως αἱ ὑφιστάμεναι θεολογικαὶ καὶ ἐκκλησιολογικαὶ διαφοραὶ ἐπιτρέπουν ποιᾶν τινα ἱεράρχησιν ὡς πρὸς τὰς ὑφισταμένας δυσχερείας διὰ τὴν πραγμάτων τοῦ πανορθόδοξως τεθειμένου σκοποῦ. Ἡ ἑτερότης τῶν προβλημάτων ἐκάστου διμεροῦς

διαλόγου προϋποθέτει διαφοροποίηση μὲν τῆς τηρηθησομένης ἐν αὐτῷ μεθοδολογίας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ διαφοροποίηση σκοποῦ, διότι ὁ σκοπὸς εἶναι ἐνιαῖος εἰς πάντας τοὺς διαλόγους.

13. Ἐν τούτοις, ἐπιβάλλεται, ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, ὅπως ἀναληφθῆ προσπάθεια συντονισμοῦ τοῦ ἔργου τῶν διαφόρων Διορθοδόξων Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν, τοσοῦτω μᾶλλον ὅσω ἡ ὑπάρχουσα ἄρρηκτος ὀντολογικὴ ἐνότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρέπει νὰ ἀποκαλύπτηται καὶ ἐκδηλοῦται καὶ ἐν τῷ χώρῳ τῶν διαλόγων τούτων.
14. Ἡ περάτωση οἰοῦδηποτε ἐπισημῶς κηρυχθέντος θεολογικοῦ διαλόγου συντελεῖται διὰ τῆς ὀλοκληρώσεως τοῦ ἔργου τῆς ἀντιστοίχου Μεικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁπότε ὁ Πρόεδρος τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ὑποβάλλει ἔκθεσιν πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὁ ὁποῖος, ἐν συμφωνίᾳ καὶ μετὰ τῶν Προκαθημένων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, κηρύσσει τὴν λήξιν τοῦ διαλόγου. Οὐδεὶς διάλογος θεωρεῖται περατωθεὶς πρὶν ἢ κηρυχθῆ λήξας διὰ τοιαύτης πανορθόδοξου ἀποφάνσεως.
15. Ἡ μετὰ τὴν τυχόν ἐπιτυχῆ ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου θεολογικοῦ τινος διαλόγου πανορθόδοξος ἀπόφασις διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας δέον ὅπως ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ὁμοφωνίας πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.
16. Ἐν ἐκ τῶν κυρίων ὀργάνων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως εἶναι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν (Π.Σ.Ε.). Ὁρισμένοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ ὑπῆρξαν ἰδρυτικὰ μέλη καὶ ἐν συνεχείᾳ ἅπασαι ἀπέβησαν μέλη αὐτοῦ. Τὸ Π.Σ.Ε. εἶναι ἐν συγκεκριμένῳ διαχριστιανικὸν σῶμα, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνει ἀπάσας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας. Παραλλήλως, ὑφίστανται καὶ ἄλλοι διαχριστιανικοὶ ὀργανισμοὶ καὶ περιφερειακὰ ὄργανα, ὡς ἡ Διάσκεψις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.) καὶ τὸ Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν Μῆσης Ἀνατολῆς (Σ.Ε.Μ.Α.). Ταῦτα μετὰ τοῦ Π.Σ.Ε. πληροῦν σημαντικὴν ἀποστολὴν διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐνότητος τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ Γεωργίας καὶ Βουλγαρίας ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἡ μὲν πρώτη ἐν ἔτει 1997, ἡ δὲ δευτέρα ἐν ἔτει 1998, ὡς ἔχουσαι ἰδίαν αὐτῶν γνώμην περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ οὕτω δὲν συμμετέχουν εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων διαχριστιανικῶν ὀργανισμῶν δραστηριότητας.
17. Αἱ Ὁρθόδοξοι κατὰ τόπους Ἐκκλησιαὶ-μέλη τοῦ Π.Σ.Ε., μετέχουν πλήρως καὶ ἰσοτίμως ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ συμβάλλουν δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν μέσων εἰς τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπεδέχθη προθύμως τὴν ἀπόφασιν τοῦ Π.Σ.Ε. νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὸ αἴτημά της περὶ συστάσεως Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Ὁρθόδοξον συμμετοχὴν εἰς τὸ Π.Σ.Ε., συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολὴν τῆς Διορθοδόξου Συναντήσεως τῆς Θεσσαλονίκης (1998). Τὰ ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς καθιερωθέντα κριτήρια, τὰ ὁποῖα προετάθησαν ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Π.Σ.Ε., ὠδήγησαν εἰς τὴν σύστασιν τῆς Μονίμου Ἐπιτροπῆς Συνεργασίας καὶ Συναινέσεως, ἐπεκυρώθησαν καὶ ἐνετάχθησαν εἰς τὸ Καταστατικὸν καὶ εἰς τὸν Κανονισμὸν λειτουργίας τοῦ Π.Σ.Ε.
18. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πιστὴ εἰς τὴν ἐκκλησιολογίαν αὐτῆς, εἰς τὴν ταυτότητα τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς δομῆς καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, συμμετέχουσα ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ Π.Σ.Ε., οὐδόλως ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν τῆς «ἰσότητος τῶν Ὁμολογιῶν» καὶ οὐδόλως δύναται νὰ δεχθῆ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς τινα διομολογιακὴν προσαρμογὴν. Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἡ ἐνότης ἢ ὁποῖα ἀναζητεῖται ἐν τῷ Π.Σ.Ε. δὲν δύναται νὰ εἶναι προῖόν μόνον θεολογικῶν συμφωνιῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν τοῖς μυστηρίοις τηρουμένης καὶ βιουμένης ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ ἐνότητος τῆς πίστεως.
19. Αἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ-μέλη θεωροῦν ὡς ἀπαραίτητον ὄρον τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ Π.Σ.Ε. τὸ ἄρθρον-βάσιν τοῦ Καταστατικοῦ αὐτοῦ, συμφώνως τῷ ὁποίῳ, μέλη αὐτοῦ δύναται νὰ εἶναι μόνον αἱ Ἐκκλησιαὶ καὶ αἱ Ὁμολογίαι, αἱ ἀναγνωρίζουσαι τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεόν καὶ Σωτῆρα κατὰ τὰς Γραφὰς καὶ ὁμολογοῦσαι τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, Πατέρα, Υἱόν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα κατὰ τὸ Σύμβολον Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως. Ἐχουν δὲ βαθεῖαν τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ ἐκκλησιολογικαὶ προϋποθέσεις τῆς Δηλώσεως τοῦ Toronto (1950), τιτλοφο-ρουμένης «Ἡ Ἐκκλησία, αἱ Ἐκκλησιαὶ καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν» εἶναι κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὴν Ὁρθόδοξον συμμετοχὴν εἰς τὸ Συμβούλιον.

Ὅθεν, αὐτονόητον, ὅτι τὸ Π.Σ.Ε. δὲν εἶναι καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται νὰ καταστῆ ὑπὲρ Ἐκκλησία. «Σκοπὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν δὲν εἶναι νὰ διαπραγματεύεται ἐνώσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπερ δύναται νὰ γίνῃ μόνον ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐνεργουσῶν ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἀλλὰ νὰ φέρῃ τὰς Ἐκκλησίας εἰς ζώσαν ἐπαφὴν πρὸς ἀλλήλας καὶ νὰ προαγάγῃ τὴν μελέτην καὶ συζήτησιν τῶν ζητημάτων τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος» (Δήλωσις τοῦ Toronto, § 2).

20. Αἱ προοπτικαὶ τῶν θεολογικῶν διαλόγων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν προσδιορίζονται πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανονικῶν κριτηρίων τῆς ἤδη διαμορφωμένης ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως (κανόνες 7 τῆς Β΄ καὶ 95 τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῶν συνόδων).
21. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» καὶ μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος παρακολουθεῖ τὴν μέχρι τοῦδε θεολογικὴν αὐτῆς προσφορὰν. Ἐκτιμᾷ θετικῶς τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐκδοθέντα θεολογικὰ κείμενα, τῇ σπουδαίᾳ συνεργίᾳ καὶ ὀρθοδόξων θεολόγων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν ἀξιόλογον βῆμα εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν τούτοις ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις διὰ κεφαλαῖωδη ζητήματα πίστεως καὶ τάξεως.
22. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ καταδικαστέαν πᾶσαν διάσπασιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ ἀτόμων ἢ ομάδων, ἐπὶ προφάσει τηρήσεως ἢ δήθεν προασπίσεως τῆς γνησίας Ὁρθοδοξίας. Ὡς μαρτυρεῖ ἡ ὅλη ζωὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ διατήρησις τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως διασφαλίζεται μόνον διὰ τοῦ συνοδικοῦ συστήματος, τὸ ὅποιον ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπετέλει τὸν ἀρμόδιον καὶ ἔσχατον κριτὴν περὶ τῶν θεμάτων πίστεως.
23. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει κοινὴν τὴν συνείδησιν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τοῦ διαχριστιανικοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, διὸ καὶ κρίνει ἀναγκαῖον νὰ συνοδεύηται οὗτος πάντοτε ὑπὸ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ μαρτυρίας διὰ πράξεων ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ ἀγάπης, αἱ ὅποια ἐκφράζουν τὴν «ἀνεκκλήτῳ χαρὰν» τοῦ Εὐαγγελίου (Α' Πέτρ. 1, 8), ἀποκλειομένης πάσης πράξεως προσηλυτισμοῦ ἢ ἄλλης προκλητικῆς ἐνεργείας ὁμολογιακοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ σημαντικὸν ὅπως ὅλοι οἱ χριστιανοί, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῶν κοινῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς πίστεως ἡμῶν, προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τὰ ἀκανθώδη προβλήματα, διὰ τῶν ὁποίων προκαλεῖ ἡμᾶς ὁ σύγχρονος κόσμος, μίαν ὀλοπρόθυμον καὶ ἀλληλέγγυον ἀπάντησιν, βασιζομένην εἰς τὸ ἰδανικὸν πρότυπον τοῦ ἐν Χριστῷ καινοῦ ἀνθρώπου.
24. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει συνείδησιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ κίνησις πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν λαμβάνει νέας μορφάς, ἵνα ἀναποκριθῇ εἰς τὰς νέας συνθήκας καὶ ἀντιμετωπίσῃ τὰς νέας προκλήσεις τοῦ συγχρόνου κόσμου. Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ συνέχισις τῆς μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν διηρημένον χριστιανικὸν κόσμον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ πίστεώς της.

Δεόμεθα ὅπως οἱ χριστιανοὶ ἐργασθῶσιν ἀπὸ κοινοῦ, ὥστε νὰ ἀποβῇ ἐγγύς ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Κύριος θὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐλπίδα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ «γενήσεται μία ποιμνὴ, εἷς ποιμὴν» (Ἰω. 10, 16).

Σαμπεζύ, 15 Ὀκτωβρίου 2015

† ὁ Περγάμου Ἰωάννης, Πρόεδρος

† ὁ Καλῆς Ἐλπίδος Σέργιος

† Μητροπολίτης Δαμασκηνός (Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας)

† ὁ Καπιτωλιάδος Ἡσύχιος

† ὁ Βολοκολάμσκ Ἰλαρίων

† ὁ Μαυροβουνίου καὶ Παραθαλασσίας Ἀμφιλόχιος

† ὁ Τιργκοβιστίου Νήφων

† ὁ Βάρνης Ἰωάννης

† ὁ Ζουκδίδι καὶ Τσαΐσι Γεράσιμος

† ὁ Πάφου Γεώργιος

† ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος

† ὁ Σιεματίσε Γεώργιος

† ὁ Κορυτσᾶς Ἰωάννης

† ὁ Μιχαλόβτσε Γεώργιος

† ὁ Ἑλβετίας Ἱερεμίας, Γραμματεὺς ἐπὶ τῆς Προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου